

SVANTE NORDIN

SVERIGES
MODERNA
HISTORIA

Fem politiska projekt

1809–2019

INNEHÅLL

FÖRORD	9
I. VAD ÄR SVERIGES MODERNA HISTORIA?	11
II. FÖRE 1809	15
Vikingatid och medeltid	15
Vad skedde i det som skedde under vikingatid och medeltid?	23
Vasatid och stormaktstid	28
Vad skedde i det som skedde under vasatid och stormaktstid?	33
Frihetstid och gustaviansk tid	39
Vad skedde i det som skedde under frihetstid och gustaviansk tid?	42
III. DET FÖRSTA MODERNA PROJEKTET: DEN KONSTITUTIONELLA ÄMBETSMANNASTATEN 1809–1865 ..	49
Framväxten av oppositionen, finska kriget, statskuppen	49
Tronföljarvalet, Karl Johan, 1812 års politik, erövringen av Norge	54
Författningsverket, ämbetsmannastatens ideologi, den liberala oppositionen	57
Framväxten av en liberal rörelse	63
Ekonomisk och social utveckling	65
Neutralitet eller skandinavism?	68

IV. DET ANDRA MODERNA PROJEKTET:	
TVÅKAMMARRIKSDAG, NÄRINGSFRIHET OCH INDUSTRIALISERING 1865–1905	73
Behovet av förnyelse	73
Två konservativa revolutionärer	74
Deo oscariska eran, industriell utveckling	79
Kritiken mot Det nya riket	85
 V. DET TREDJE MODERNA PROJEKTET:	
DEMOKRATINS GENOMBROTT 1905–1932	95
Demokratin	95
Staaft och parlamentarismen 1905–1906	96
Lindman och den allmänna rösträtten 1906–1909	104
Storstrejken och efteråt 1909–1911	108
Gustaf V och försvaret 1911–1914	117
Hammarskjöld och världskriget 1914–1917	129
Swartz och högerregeringen 1917	136
Edén, Branting och den fullständiga demokratins genomförande 1917–1920	143
Parlamentarismens kris 1920–1923	150
Trygger försöker lösa försvarsfrågan 1923–1924	156
Socialdemokraternas återkomst från Branting till Sandler 1924–1926	159
Vågmästaren Ekman 1926–1928	163
Från kosackvalet till skottet i Paris 1928–1932	166
Sveriges politiska kultur 1905–1932	171
Samhälle och kultur 1905–1932	178
Sverige i världen 1905–1932	182
Uppbrott omkring 1930	184
 VI. DET FJÄRDE MODERNA PROJEKTET:	
FOLKHEMMET 1932–1976	189
Per Albin Hansson och krisuppgörelsen 1932–1933	189
Välfärdsbygge, socialstat och annalkande världskrig 1934–1939 ..	196
Det hotade folkhemmet	201

Sverige under andra världskriget, från krigsutbrottet till 9 april 1940	205
Sverige under andra världskriget, från sommaren 1940 till krigsslutet	211
Från Hansson till Erlander 1945–1946	218
Skördetiden som kom bort, regeringen som satt kvar 1947–1948	223
Sverige i det kalla kriget	228
Konungariket Idyllien 1949–1958	234
Rekordåren 1959–1969	238
Folkhemmet knakar i fogarna	242
Palme och folkhemsepokens slut 1969–1976	248
Folkhemsprojektet	254

VII. DET FEMTE MODERNA PROJEKTET:

GLOBALISERING OCH MÅNGKULTURALISM 1976–	261
Bort från folkhemsidéerna	261
Från Fälldin till Fälldin 1976–1979	264
Från Fälldin till Palme 1979–1986	270
Den nya världsordningen. Carlsson 1986–1991	276
Ny start för Sverige? Bildt 1991–1994	281
Från Carlsson till Persson 1994–2006	285
Reinfeldt och Alliansen 2006–2014	291
Löfven och det femte moderniseringsprojektets kris 2014–2019 ..	296

VIII. SVERIGES MODERNA HISTORIA:

DE FEM MODERNISERINGSPROJEKTEN	307
--------------------------------------	-----

IX. FORSKNINGSÖVERSIKT OCH HISTORIOGRAFISK ESSÄ	315
--	-----

KÄLLHÄNVISNINGAR	327
------------------------	-----

PERSONREGISTER	335
----------------------	-----